

SYLLABUS KOLEGIJA

Opći podaci o kolegiju

Naziv kolegija:	Osnove numeričkih metoda u strojarstvu
Šifra kolegija u ISVU-u:	251520
Studij i smjer pri kojem se izvodi kolegij:	Stručni studij strojarstva, strojarske konstrukcije
ECTS bodovi:	5.0
Semestar izvođenja kolegija:	V
Uvjetni kolegij polaganja ispita:	Matematika II, Čvrstoća I, Termodinamika
Ciljevi kolegija:	Upoznati studente s osnovama numeričkih metoda primijenjenih u području mehanike čvrstih tijela, mehanike fluida i termodinamike, te vremenske diskretizacije

Ustrojstvo nastave

Vrsta nastave	Broj sati semestralno:	Obveze studenata po vrsti nastave
Predavanja:	30	80% prisustva na predavanjima
Vježbe (auditorne, jezične):	15	80% prisustva na vježbama
Vježbe (laboratorijske, praktične):	-	
Terenska nastava:	-	
Ostalo:	15	Izrađen seminarski rad
UKUPNO:	60	80% prisustva na predavanjima i vježbama

Praćenje rada studenata i provjere znanja tijekom nastavnog procesa

ISHODI		Kolokvij 1	Kolokvij 2	Seminarski rad	Ukupno	Prolaz	Vremenski okvir priznavanja ishoda
Ishod 1	Opisati metodu konačnih razlika. Definirati pojmove shema razlike unaprijed, središnje razlike i razlike unazad. Navesti red točnosti spomenutih shema.	8%			8%	4%	Do kraja ak.god.
Ishod 2	Opisati metodu pretpostavljenog rješenja. Opisati rješavanje kolokacijom i slabom formom diferencijalnih jednačji. Primijeniti Galerkinovu metodu na jednodimenzijsku diferencijalnu jednačju.		8%		8%	4%	Do kraja ak.god.
Ishod 3	Opisati metodu konačnih elemenata. Prikazati funkcije oblika		20%		20%	10%	Do kraja ak.god.

SYLLABUS KOLEGIJA

	jednodimenzijskih osnovnih elemenata. Opisati izvođenje globalne jednadžbe proračunskog modela.						
Ishod 4	Opisati metodu konačnih volumena. Prikazati kontrolne površine dvodimenzijanskog konačnog volumena. Opisati pravilo srednje vrijednosti. Izvesti sustav jednadžbi za jednodimenzijsku diferencijalnu jednadžbu.	20%			20%	10%	Do kraja ak.god.
Ishod 5	Opisati numeričko diskretiziranje vremenske derivacije (numeričko integriranje). Opisati utjecaj razlike unazad i unaprijed na integracijsku shemu.		10%		10%	5%	Do kraja ak.god.
Ishod 6	Analizirati grešku numeričke metode „a posteriori“, na temelju rješenja kontrolirati točnost po točkama područja			34%	34%	17%	Do kraja ak.god.
Ukupno % ocjenskih bodova		28%	38%	34%	100%	50%	
Udio u ECTS		1,4	1,9	1,7	5		

Praćenje provjere znanja na ispitnom roku

Uvjeti pristupanja ispitu					
ISHODI		pisani ispit	usmeni ispit	Ukupno	Prolaz
Ishod 1	Opisati metodu konačnih razlika. Definirati pojmove shema razlike unaprijed, središnje razlike i razlike unazad. Navesti red točnosti spomenutih shema.	6%	2%	8%	4%
Ishod 2	Opisati metodu pretpostavljenog rješenja. Opisati rješavanje kolokacijom i slabom formom diferencijalnih jednadžbi. Primijeniti Galerkinovu metodu na	6%	2%	8%	4%

SYLLABUS KOLEGIJA

	jednodimenzijisku diferencijalnu jednadžbu.				
Ishod 3	Opisati metodu konačnih elemenata. Prikazati funkcije oblika jednodimenzijских osnovnih elemenata. Opisati izvođenje globalne jednadžbe proračunskog modela.	15%	5%	20%	10%
Ishod 4	Opisati metodu konačnih volumena. Prikazati kontrolne površine dvodimenzijskog konačnog volumena. Opisati pravilo srednje vrijednosti. Izvesti sustav jednadžbi za jednodimenzijisku diferencijalnu jednadžbu.	15%	5%	20%	10%
Ishod 5	Opisati numeričko diskretiziranje vremenske derivacije (numeričko integriranje). Opisati utjecaj razlike unazad i unaprijed na integracijsku shemu.	7%	3%	10%	5%
Ishod 6	Analizirati grešku numeričke metode „a posteriori“, na temelju rješenja kontrolirati točnost po točkama područja	25%	9%	34%	17%
Ukupno % ocjenskih bodova		74%	26%	100%	50%
Udio u ECTS		3,7	1,3	5	

Pregled nastavnih jedinica po tjednima s pripadajućim ishodima učenja

Tjedan	Tema predavanja i ishodi učenja:	Ishod	Tema vježbi i ishodi učenja:	Ishod
1.	Uvod. Pojam numeričkih metoda, uloga u tehnici. Diskretizacija derivacije. Metoda konačnih razlika.	I1	Računanje prve i druge derivacije funkcije shemom razlike unazad, unaprijed i središnjom razlikom.	I1
2.	Primjena metode konačnih razlika u mehanici čvrstih tijela i termodinamici. Diskretizirana jednadžba osno opterećenog štapa te provođenja topline.	I1	Računanje pomaka i naprežanja osno opterećenog štapa metodom konačnih razlika. Računanje temperaturnog polja za jednodimenzijски stacionarni problem provođenja topline.	I1
3.	Primjena metode konačnih razlika u mehanici čvrstih tijela. Diskretizirana jednadžba štapa opterećenog na savijanje u jednoj ravnini.	I1	Računanje pomaka i naprežanja štapa opterećenog na savijanje u jednoj ravnini metodom konačnih razlika.	I1
4.	Pojam metode pretpostavljenog rješenja. Polinomno rješenje diferencijalnih jednadžbi. Interpolacijske funkcije na temelju baznih funkcija. Zadovoljavanje rubnih uvjeta.	I2	Postavljanje uvjeta interpolacije u točkama diskretizacije. Izvođenje sustava jednadžbi za određivanje koeficijenata polinomnog rješenja. Izračunavanje interpolacijskih funkcija u jednoj dimenziji. Zadovoljavanje rubnih uvjeta pomaka i sila.	I2
5.	Rješavanje kolokacijskom metodom. Primjena na osno opterećene štapove i štapove opterećene na savijanje u jednoj ravnini.	I2	Diskretizacija diferencijalne jednadžbe osno opterećenih štapova i štapova opterećenih na savijanje u jednoj ravnini. Izračun pomaka i naprežanja.	I2

SYLLABUS KOLEGIJA

6.	Rješavanje Galerkinovom metodom. Primjena na osno opterećene štapove i štapove opterećene na savijanje u jednoj ravnini.	I2, I6	Integracija težinskog reziduala diferencijalne jednadžbe osno opterećenih štapova i štapova opterećenih na savijanje u jednoj ravnini. Izračun pomaka i naprezanja.	I2
7.	Utjecaj broja članova pretpostavljenog rješenja na točnost. Utjecaj potpunosti polinoma na stabilnost i točnost. Uvođenje nepolinomnih članova. Ekvidistantni čvorovi.	I2	Računanje pomaka za primjer osno opterećnog štapa različitim pretpostavljenim rješenjima. Provjera točnosti i stabilnosti za različito postavljene čvorove diskretizacije.	I2
8.	Pojam metode konačnih elemenata. Diskretizacija područja (domene) problema. Osnovni pojmovi metode.	I3	Crtaње i označavanje stupnjeva slobode konačnih elemenata za jednodimenzijske probleme.	I3
9.	Izvođenje funkcija oblika osnovnih štapnih i grednih elemenata. Matrica krutosti. Vektori sila. Rješavanje sustava jednadžbi.	I3	Računanje vektora sila i matrica krutosti za osnovni štapni i gredni element. Diskretizacija različitim brojem elemenata.	I3
10.	Oblikovanje globalnog sustava jednadžbi. Lokalni i globalni koordinatni sustav i stupnjevi slobode. Preračunavanje stupnjeva slobode i jednadžbi. Uvođenje rubnih uvjeta.	I3	Izvođenje sustava jednadžbi za osno opterećen štap diskretiziran različitim brojem elemenata. Izračunavanje pomaka.	I3
11.	Točnost metode konačnih elemenata. Usporedba analitičkog rješenja za pomak i moment savijanja s približnim rješenjem.	I3, I6	Izračunavanje pomaka i momenta savijanja za složeni nosač opterećen na savijanje u jednoj ravnini različitim brojem elemenata.	I3
12.	Pojam metode konačnih volumena.	I4	Crtaње i označavanje čvorova i volumena za strukturirane i nestrukturirane dvodimenzijske mreže. Zakon očuvanja fizikalnog svojstva. Opći oblik zakona očuvanja raspisan po ravninskim koordinatama. Integralni oblik jednadžbe ravninskog konačnog volumena zamijeniti interpoliranom vrijednošću fizikalnog svojstva u čvor, pomoću susjednih čvorova na stranicama kontrolnog volumena. Riješiti integral konačnog volumena srednom vrijednošću funkcije.	I4
13.	Metoda konačnih volumena za difuzijske probleme. Rješavanje primjera stacionarne jednodimenzijske difuzije.	I4	Objasniti difuzijske probleme. Postaviti integralnu jednadžbu difuzije preko konačnog volumena. Primjenom Taylorovog reda aproksimirati difuzijsku integralnu jednadžbu. Rješavanje primjera kondukcije topline u izoliranom štapu s konstantnim temperaturama krajeva štapa; bez izvora topline duž štapa.	I4
14.	Metoda konačnih elemenata za konveksijsko-difuzijske probleme. Rješavanje primjera stacionarne jednodimenzijske, konvekcije-difuzije.	I4	Rješavanje primjera u kojem se svojstvo transportira kroz jednodimenzijsku domenu i konvekcijom i difuzijom.	I4

SYLLABUS KOLEGIJA

15.	Osnove metode konačnih volumena za nestacionarne probleme.	I5	Riješiti tranzijentnu distribuciju temperature ploče početne uniformne temperature 200 °C, čija temperatura jedne stranice u trenutku $t=0$ naglo padne na 0 °C dok je druga stranica izolirana.	I5
-----	--	-----------	--	-----------

Literatura (osnovna / dopunska)

Osnovna:

1. Alfirević, I. : Nauka o čvrstoći I, Tehnička knjiga – Zagreb, 1989.
2. Sorić, J.: Uvod u nubičke metode u strojarstvu, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb, 2009.

Dopunska:

1. Grupa autora: Inženjerski priručnik 1, Tehnička knjiga – Zagreb, 1995.
2. Galović, A.: Termodinamika I, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb, 2005.
3. Virag, Z.: Mehanika fluida I